

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉ EN
 Egy óra 20 K Félévre 110 K
 Negyedévre 55 K Egész évre 220 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Hagyományok

Talán hallottátok, hogy az oxfordi egyetem épületei még a XIII. és a XIV. századból valók és az angol lordok fiai ma is ugyanazokba az afacsony, bolthajtásos termekbe járnak tanulni, amelyekben tízedik úkapjuk hallgatta a tudomány ígét. A dúsgazdag főurak bizonyára játszi a pihenésük új, hatalmas főiskolát, ha akarnának.

Valószínűleg olvasátok már, hogy az angol parlament elnöke, a „speaker”, ma is a középkori gypjuszákon ülve, parókával a fején vezeti a tárgyalásokat. Ez a parlament a világ legfejlettebb törvényhozó testülete, egy-egy ülése sokszor dőrt földrézek és nemzetek sorsa fölött, bizonyára módjában állana, hogy fejének, a ház elnökének, modernebb külső formát engedjen és rendeljen, ha akarna.

Biztosan láttátok itt, körünkben, többször a skót kapitányt: fején kis, szalagos sapka, lerakott, rövid szoknyában, mezelen térdre, előtte lószőr tarsoly. Egészen ősi viselet, akárcsak a pogány magyarok szoknyás hadi meze! És a skótok, Angliának a legvirágzóbb népfaja, még ma is, a lóvészárkokban is, ezt a köntözt viselik. Bizonyára lett volna elég aranyuk és ezüstjük a briteknek, hogy fiaikat akármilyen újabb ruhába öltöztetve tetszésük el a harcmezőre, ha akarták volna.

De Anglia nem akarta és nem akarja, sem az egyiket, sem a másikat, sem a tízediket, sem a századikat: mert Anglia hűvégesen ragaszkodik az ősi hagyományokhoz, következetesen megőrzi azokat. Világbiro nép és óriási hatalma tudatában nem dobja el könnyelműen a régi szokásokat, emlékeket, intézményeket, hanem szerető gondosággal, nemzeti büszkeséggel megtartja mindazokat. És Anglia nagyságának ez épen az egyik, sőt mondhatni: legfőbb titka, ez a becsületes és józan konservativismus.

És mégis ennek az angol nemzetnek vágja a szemébe a mai időkben egyik legkiválóbb fia és szociológusa, Chesterton, a következő kemény kijelentéseket: „A modern ember egész naga'artása így értelmezhető: az emberek kitalálnak új ideálokat, mert nem merik megpróbálni a régi ideálokat. Lekecséltlen néznek a jövőbe, mert nem mernek a múltba nézni.” Ott, ahol az egész magán és nyilvános élet telítve van az ősök hagyományainak tiszteletével és megbecsülésével, ilyet írni talán túlságosan látszik, de mindenesetre helyes szempontot nyerünk belőle a mi viszonyaink, a magyar közélet megvizsgálására.

Hol is állunk most? Országunkat szét-darabolták, több millió magyar idegen rabiga alatt nyög s mi könnyező szemekkel és öklöbe szoruló kezekkel árván, rongyosan, éhség és fárasztó, a lelki és testi lezültség legeslegmélyén vergődünk. Ide juttatott bennünket a négy és félszáz éves világháború elvesztése és a kommunizmus gyalázatos örjögése. De ezek csak a legközelebbi és a legközvetlenebb okok valának. Az igazi, a messzebből kezdődő, közvetve ható, de egyetemes ok az a romboló politikai irányzat, mely évtizedek óta célzatosan és rendszeresen támadja mindent, ami nemzeti, ami ősi, ami keresztyén ebben az országban. Bizonyos elemek részéről tudatos munka volt ez, bizonyos elemek pedig csak jóhiszeműleg segédkeztek, de az eredmény szegény hazánkra lézve rettenetes és végzetes lett, részint meghamisítottak, részint kiirtottak itt mindent, amiben fajunk régi jellege benne élt.

Tösgyökeres hagyományaink elcsenevésszedtek, helyes beszédünk, idegenszerűség és magyartalan kifejezések zagyvaléka lett; költészetünk tude, virágos berkeit az ugynevezett nyugatosok nyomán mérges dudvák és bojlorjénok lepék el; képzőművészetünk kihal a nemzetiesség minden jellemző vonása; zenénket a cigánymuzika szintjére süllyesztették; régi udvarházaink erkölceit és virtusait betyárkodásnak és parlagiasságnak minősítették; Csi viseletünk szüneten a lomtárba került; nemzeti táncainkat elfelejtették ifjaink és leányaink; színházaink szerelmi bujálkodás melegházaivá fajultak; tisztességes kereskedelmünk némelyek kezén uzsorás üzérkedéssé, becsületes céheink megbízhatatlan kortárkodók példáiul vedlettek át. És így mehetnénk végzetelen-végig egész magán és nyilvános életünkön, mindentől letarolt, összetaposott, agyon-gázolt hagyományainkon bukducsolva. Mert szájkodó ujtók, főbenyos bölcselkedők, átkozott álprótéták kipellengéreztek mindent, megcsufolták és elpusztították szent tradícióinkat.

Vajjon mit írna rólunk és nekünk az előbb említett angol író, ha a saját nemzetét is olyan kemény ítéletben részesítette?

S ha most az általános összeomlás sirgödrének a pokoli sötétségében tétova szemekkel keressünk csak egy picinyke fényugrást, amely felé a megmenekülésnek némi reményességével elindulhatunk, bizony nem láthatunk mást: mint az ősi, nemes hagyományainkhoz való visszatérést, azok felújítását és buzgó ápolását. Akármilyen hatalmas a fa koronás lombozata, ha a gyökereit pusztító férgek elrágják, kiszárad a büszke óriás: remzünk jövője ekként a multban gyökerezik, ha elhagyja ezt a talajt, „megdől és rabigába süllyed.” Az ezeréves hagyományok megőrzése bennünket egy milleniumon át. Tatárdulástól, török szolgaságtól, a kamatilla ármánykodásaitól diadalmaskodva, ismét és ismét megújulva kellünk életre, hát miért ne derengene felénk mostani nagypénteki keresztthorozásunk után is a husvéti feltámadásnak hajnala?

Mit is mond Chesterton? „Annyi ragyogó tett volt a multban, amelyeket nem tudunk folytatni; annyi nyers hősiesség, amelyet nem tudunk utározni; annyi nagyszerű építkezés, harci dicsőség, amely fontos és pathetikus a mi szemünkben. Bemerekülünk előlük a jövőbe, mert nem tudunk versenyezni nagyapáinkkal.” Da nekünk versenyeznünk kell őseinkkel. Szükségezerülleg akarnunk kell a mi megszentelt, nemzeti és keresztyén, ezeréves hagyományainkért élni és ha kell, meghalni. Másképp sohasem lesz ez a haza újra egységes, újra szabad és újra boldog!

Dr Bessenyei Lajos.

A nemzetgyűlés ülése

Ismét a Szmrecsányi-ügy kísért

Budapest, április 7. (N. St. t. j.) A husvétii szünet után ma délelőtti háromnegyed 11 órakor nyitotta meg először a nemzetgyűlés tanácskozásait

Rakovszky István elnök. Az elnöki előterjesztés után

Homonnay Tivadar ker. e. párti képviselő terjesztette elő indítványát a vasutasok anyagi helyzetének javításáról, azután

Madarász Elemér kisgazdapárti nyújtotta be indítványát a falusi ellátatlanok ügyében, majd

Magyar Kázmér a németországi, a vörös hadseregbeli és a román eredetű lovak hollété felőli interpellációját olvasta fel, végül

Erekly Károly volt miniszter jegyezte be interpellációját a sajtó és a nemzetgyűlés közötti viszony szabályozásáról. Ez utóbbi interpelláció elé élénk érdeklődéssel néznek a képviselők körében, mert valószínű, hogy a sajtó-sajtó viselkedését teszi szóvá Erekly Károly.

Napirend előtt Szmrecsányi György szólalt föl és elmondotta, hogy a mult év augusztus 5-én lépte át az ellenforradalmi csapatokkal a magyar határt, s mint a forradalmi bizottság elnöke azonnal jelentkezett Friedrich István miniszterelnöknel, kinek egyidejűleg a csapatok számadásait is átadta. Kéri, hogy ezeknek a számadásoknak átvizsgálására egy parlamenti-bizottság küldessék ki.

Huszár Károly kijelenti, hogy ő a bizottság számadásait nem vizsgálta át, mert másodkézből kapta azokat. Helyesli a parlamenti bizottság kiküldését.

Friedrich István hangsúlyozza, hogy ő annak idején átnézte és teljesen rendben találta a számadásokat. Kéri a bizottság kiküldését, bár előre jelzi, hogy igen tévednek azok, akik azt hiszik, hogy valami csodát, vagy botrányt fognak azokból kihalászhatni. Szükségesnek tartja azonban az ügy diszkrétbb kezelését, mert sok külpolitikai vonatkozású dolog is van a számadásokban.

Friedrich után Halter József indokolta meg a tisztviselők anyagi helyzetének javításáról szóló és régebben benyújtott indítványát. (Lapzártakor az ülés még még folyik.)

Az új gabonarendelet

Budapest, ápr. 7. (N. S. Tud. telefonjel.) Rubinek Gyula földmívelésügyi miniszter egy újságíróknak kijelentette, hogy a gabona forgalmának szabaddá tételéről szóló rendelet valószínűleg május végén fog megjelenni. A kormányknak különben az a végleges álláspontja, hogy a cséplés alkalmával egy részt lefoglal a hadsereg és a közalkalmazottak részére, a fennmaradó résznek pedig szabad piacot enged.

Csehellenes puccs Komáromban

Budapest, ápr. 7. (N. S. Tud. telefon-jelentése.) Győről jelentik, hogy a csehek Komáromban csehellenes puccsot fedeztek fel. Ennek következtében a csehek megszigorították az ostromállapotot, utcai barrikádokat emeltek s a lakosságra vonatkozó rendszabályokat megszigorították. A Duna parton védelmi munkát állítottak fel.

A francia sajtó siránkozik

Zürich, ápr. 6. (N. S. Tud. telefon jel.) Az angol sajtó aggodalommal állapítja meg a franciák közömbösségét a németországi eseményekkel kapcsolatban. A franciák egyedül maradtak, csak a belgák tartanak ki mellettük.

Gróf Csáky György lesz a külügy-miniszter?

Budapest, április 7. (N. St. t. j.) A képviselőház folyosóján az a hír terjedt el, hogy Teleki nem vállalja a kultuszminiszterséget, mert egész munkásságát a béke ügyének öhajítja szentelni. Ujabbban gróf Csáky Györgyöt emlegetik, akit Apponyi is szívesen látna a külügyminiszteri székben.

A hadiszolgáltatásokról

Mozgósítás, valamint hadiállományra való kiegészítés esetében a fegyveres erő mozgósított, hadilag felszerelt vagy utbaindított részének szükségleteire, valamint a hadviselés érdekében szükséges védelmi intézkedésekhez az e törvényben (LXVIII. t. c.) meghatározott hadiszolgáltatások vehetők igénybe, amennyiben a fegyveres erő ebből szükségletei a rendes uton, vagyis a béke idején alkalmazott módokat szerint idejekorán nem, vagy csak aránytalanul nagyobb költségen volnának kielégítők. E törvény többi szakasza az idézett pont kiegészítő része, amennyiben a többi szakasz személyes szolgáltatásokról és a fogatos járművek fenti célra való igénybevételéről intézkednek. Félreérthetetlenek e t. c. rendelkezési és mégis mit látunk? — Egyik gazda a másik után jogosan panaszkodik, hogy még most sincs vége a fuvarkirendeléseknek. A katonai parancsnokság mindent elkövet, hogy a kirendeléseket a lehető legszükségesebb esetekre szorítsa és dacára e mezőgazdasági érdekeket védő nemes katonai intézkedésnek, ismételve fordulnak elő fogatkirendelések a polgári hatóságok által, melyek nem a katonai parancsnokság rendelkezéséből történnek. Ugyátszik, még nem volt elég a gazdatársadalom nyuzásából a hosszú háború alatt, nem talált még megfelelő méltánylást ez a társadalmi réteg a polgári hatóságok előtt azért a sok szenvedésért és zaklatásért, melyeknek az oláh megszállás alatt ki volt téve.

Jámbor, türelmes magyar gazda, tartsad a hátadat továbbra is, hátha rólad még egy bört lehetne lehuzni. Ide azzal a kocsival, főval kocsisostul, mert egyik-másik kirendeltség tagját kell szállítani, az már mellékes, hogy jogosan-e vagy sem. A gazdáknak maximumát (lefelé) a terményt a háború alatt, megrobolták, fuvarra hajtották nap-nap után az oláhok, túrtunk és egymást biztattuk, hogy az nem tart már soká, még két vagy három hét és itt lesznek a mieink, akkor vége a zaklatásnak. Itt lesz a szép tavasz, háborítatlanul dolgozhatunk majd, habár megcsappant igazossággal, de nem baj, nem nézzük az időt, hogy tíz vagy tizenhárom órát dolgozunk, csak ne háborgassanak. És ime, a zaklatás nem akar megszűnni. Természetes, hogy a polgári hatóságnak is nehéz a helyzete, jönnek, követelnek, hogy ez kell, az kell. Nemde talán vannak olyan törvényeink, melyek megállapítják, hogy mi jogos és mi nem. Ha pedig egyik-másik kormánykirendeltségnek fuvarozási szivességet akar a város tenni, akkor ott a sok városi fogat ingyen, vagy ott vannak a bérkocsik a megfelelő díjtétel ellenében, miért kell a gazdat eldráncigálni? — Hiszen igaz, hogy térítmény jár, talán 30-40 korona egy napra, de mit kezdjen a pénzzel, ha néki a kocsijára, lovára, kocsisára van szüksége, mert ki kell szaladnia a gazdaságba vagy gazdasága részére egyet mást szállítani, mely halasztást nem tűr. Talán mégis belátják az illetékes körök, hogy ami sok, az sok és beszüntetik egyszer a fuvarkirendelést.

Ha pedig jogosan (törvényesen) szükséges a kirendelés, akkor méltányos volna azon fogat tulajdonosokat összeírni, kik az oláh megszállás idején a fuvarkirendelés alól egyik vagy másik okból fel voltak mentve. Tudja azokat a rendőrség, csak rá kell bízni.

Nagyon ajánlatos volna, ha a gazdaközönséget ilyen dolgokkal nem háborgatnák. Madd jöjjön egyszer gazdasága a rendes kerékvágásba, mert ha az ott lesz, akkor az ország szekere is biztos keréknyomon halad.

Rubinek a kormányzónál

Budapest, április 7. (Nemz. St. jel. jel.) Horthy Miklós kormányzó ma egy óráig kihallgatáson fogadta Rubinek Gyula földművelésügyi minisztert, aki a gabona forgalmának szabadattétele ügyében referált a kormányzónak.

A Debreceni Keresztyén Kiszgazda és Földmivesspárt irodája Piac-utca 7. szám alatt van.

Rubinek miniszter a gazdasági megújulás alapproblémáiról

A mezőgazdasági érdekképviseletről, kamarákról és a földreformról

Több ízben rámutattunk már lapunk hátsó oldalán arra az ország szempontjából rendkívül nagy fontosságú feladatra, mely mezőgazdaságunkat jobban, mint valaha a nemzeti megújulás, a gazdasági erőrekapás első és ugyyszólván egyetlen tényezőjévé teszi.

Iparunk teljesen tönkrement, erdeink, bányáink rablókézen vannak, — egyetlen lehetséges forrásunk van csupán, melyből erőt kaphatunk, energiát nyerhetünk: a mezőgazdaság.

A magyar kormány tudatában van a mezőgazdaság e nemzetfenntartó fontosságának s a földművelésügyi minisztériumban serényen készített az erre vonatkozó törvényjavaslatokat, melyeket már a husvéti szünet után a nemzetgyűlés elé szándékozik terjeszteni.

Ezek között mindenesetre legfontosabb a földbirtokreformról és a mezőgazdasági kamarákról szóló javaslat, de időbeli sürgősség tekintetében mindkettőt megelőzi a mezőgazdasági érdekképviseletek megalkotásának kérdése.

Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter e törvényjavaslatokkal kapcsolatban a következőket mondotta az *Új Nemzedék* munkatársának:

Az érdekképviseletek.

— Mindenekelőtt való feladatunk az, hogy a gazdatársadalmat a reá váró óriási feladatok elvégzése céljából szervezetbe tömörítsük. E cél szolgálja a mezőgazdasági érdekképviseletekről szóló törvényjavaslat, mely a kötelező társulás alapján oldja meg a kérdést. A javaslatban teljesen új és a kor szellemével számoló gondolat az, hogy az érdekképviseletek körébe nemcsak a földbirtokosokat vonja be, hanem mindazokat, akik a földbirtokokból élnek, így elsősorban a földmunkásokat is.

— A mezőgazdasági érdekképviselet szervezete kettős szerepet van hivatva betölteni. Az egyik a rendeletek végrehajtására irányul, a másik, amely már a kerületi kamarák feladata, a szakvéleményadásra, a javaslatlételre és a munkaviszonyból származó kérdésekre vonatkozik. Az érdekképviselet voltaképpen azonban csak keret, melyet tartalommal a gazdatársadalomnak kell kitöltenie.

A földosztás korlátja

— A földbirtokreformnál azt az elvet igyekeztünk biztosítani, hogy a földosztást területileg és időben korlátokhoz kössük. A tervezet oly intézkedéseket tartalmaz, amelyek alapján a később jelentkező igénylők földszükségletét is ki lehet elégíteni. Egyben gondoskodni fog azonban a törvényjavaslat arról is, hogy az egyszer már kiszagdák kezére jutott földterület sem elidegeníthető, sem összevásárolható ne legyen. A földbirtok megosztását elősegítő törvény különben kedvező időben lép életbe, mert a népnek most van pénze és így tud földet szerezni, másképp azért, mert remélhetően kedvező mezőgazdasági konjunktúra fog következni és a terményeknek sokáig jó lesz az ára.

— Megkötjük a birtokok forgalmát és már a legkisebb földterületek adásvételéhez is kikérendő lesz az ingatlanforgalmi tanács hozzájárulása. A javaslat szerint a földművelésügyi miniszter az ország egyes részeire még külön intézkedéseket is elrendelhet, nehogy a legkisebb területeket is a nem kívánatos elemek vásárolhassák össze. Az ötven holdnál nagyobb területekre nézve ezt a beavatkozási jogot teljes szigorral érvényesítjük, valószínű azonban, hogy a száz holdon aluli forgalmat a helyi hitel-szövetkezetek véleményezésének fogjuk alávetni. Arra azonban vigyázni fogunk, hogy a termelés folytonosságát és a hosszabb időre való gazdasági berendezkedés lehetőségét megővjük.

— Ami ezzel kapcsolatban a föld árának olcsóbbodását illeti, ebben nem látok veszedelmet, mert így az arra jogosultak olcsóbban juthatnak majd a földhöz. Természetes, hogyha szabadjára engednek a forgalmat, pláne ha a külföldi tőkét beeresztenők, akkor nagy földárak volnának, mert hisz nincsen nap, hogy

külföldiek ne akarnának pár száz holdat összevásárolni. Attól nem kell félni, hogy a földárak korlátozása a külföldi hitelek megszerzésénél nehézséget okozna. Mert a várható új helyzet nem fogja a föld értékét annyira lecsorítani, hogy annak nemzetközi pénzügyi jelentősége kárt szenvedne.

A parasztság szaporítása

— Az egész javaslatnak az a célja, hogy a latifundiumok mellé községeket és tanyákat telepítsünk, hogy így a magyar nép elszaporodását és szabad fejlődését lehetővé tegyük. Eppen ezért tettük a javaslat gerincévé a kisbirtokok számának növelését.

Rendkívül bűnös volt az a régi rendszer amely a középbirtokos-osztály életképességét aláásva, a közigazgatási hivatalok felé terelte a magyarságnak ezt az értékes elemét. E bűnös rendszer következtében váltak gazdátlanná a régi középbirtokos kúriák és kerültek lassankint megbízhatatlan idegenek kezére. Ebből a szempontból is javítani szándékozzunk a helyzeten. Gondoskodás fog történni, hogy a kiszagdának gazdasági akadémiát végzett fiait, a kellő mezőgazdasági ismerettel bíró tisztviselőket katonatisztek részére egyenkint kétszáz-öt-százholdas birtoktestek is rendelkezésre álljanak.

A nagybirtok tultengése ellen

— Ami végül a nagybirtokot illeti, — fejezte be információját a miniszter — azok tultengését okvetlenül meg fogjuk szüntetni, mert ez kárára volt a népfejlődésnek, kiélezte a szociális bajokat és így végső oka volt a forradalmaknak. Ha több kiszagdánk lett volna és kevesebb nagybirtokunk, akkor sem a vörös uralom, sem a románok nem foszthattak volna ki annyira bennünket. A jövőben csak olyan birtokokra van szükségünk, amelyeket a tulajdonos maga kezel. Vagy amelynek kezelésére határozott befolyást gyakorol. Más nagybirtokos-osztályra nincs szükség! Nincs szükségünk a birtokával nem törődő nagybirtokos grófokra és arisztokratákra, akik elősegítették azt, hogy a föld méltatlanul tulajdonába juthasson. — Nincs szükségünk olyan nagybirtokos-osztályra amelynek nincs meg a kellő szakértelem és amelyik nem tölti be azt a nemzeti hivatást, amelyet betölteni kötelessége volna! Ez az osztály vesse magát. — épp úgy, mint az angol arisztokrácia tette — ipari és kereskedelmi vállalkozásokra, mert hisz a nagybirtokos gazdálkodás a jövőben amúgy is nehézségekkel fog küzdeni. A progresszív vagyonaadó és más radikális jövedelmi adók mind olyan tényezők lesznek, — fejezte be szavait Rubinek — amelyek a föld arányos megosztását a törvényhozás erőszakos beavatkozása nélkül is elő fogják segíteni.

Hirdetmény

Felhívom Debrecen város lakozait, hogy a felajánlott, vagy a feleslegként mutatkozó 20 mm. alóli tengerijét sürgősen szállítsák be a Termény és Áruraktárba, ahol az átvételről elismervényt kapnak s az ellenértéket a maximális ár alapján a Magyar Általános Hitelbank gabonaosztálya, mint körzet bizományos fizeti ki. A 20 mm-nál felüli tételek nálunk az Ipar-kamara építelbe jelentendők be. Feleslegként mutatkozó zab tekintet nélkül a mennyiségre sürgősen beszállítandó a Termény- és Áruraktárban lévő katonai élelmezési raktárba. A raktár által kiállított elismervény alapján az ellenértéket a Magyar Általános Hitelbank gabonaosztálya fizeti ki. Gabonagyűjtés országos kormánybiztossága debreceni kirendeltsége.

Biharmegye székhelye ideiglenesen Berettyóújfalun. A belügyminiszter Pákozdy Sándor hajdumegyei alispán Biharmegye felszabadult területeinek központi közigazgatása alul felmentette és a központi közigazgatás ideiglenes ellátásával Balásházy Iván berettyóújfalui járás-főszolgabíró birta meg, egyúttal a biharmegyei Sarkad községet ideiglenesen a békési alispán fennhatósága alá helyezte. Bihar felszabadult részeinek székhelye ideiglenesen Berettyóújfalun.

Horthy kormányzó jövetele

Az előkészületek

Horthy Miklós kormányzót április 14-ére várja a folszabadult Debreczen. Az ünnepélyes fogadtatás előkészületei már folyamatban vannak, de a végleges program megállapítása előtt a részletekről nem közölhetünk semmit. A végleges programot a napokban fogja nyilvánosságra hozni a hatóság. Bizonyos, hogy a debreceni fogadtatás a szegedihez hasonló lesz. Sajnos, a kirablott Debreczen nem tud oly fényt és pompát kifejteni, mint szeretne, azonban nem a külsőségben, a keresztyén és Debreczen örömeiben fogja meglátni a kormányzó azt, amiért az ósváros viszontlátására jő.

Itt közöljük a kormányzó jövetelét tudató, hivatalos táviratot:

Márk Endre polgármester

Debreczen.

Kormányzó ur ö főméltósága f. hó 12-én Debreczenbe utazik. Ez utazás Debreczen városát érdeklő részét alábbiakban közlöm:

Kenderec, Kisujszállás és Karcag érintése után kormányzó ur különvonata Karczagról 14-én reggel indul s Debreczenbe érkezik 14-én reggel 9 órakor. Onnan visszaindul aznap este 10 órakor Budapestre. Az ott töltendő egész nap programja az illetékes katonai parancsnokság s kerületi kormánybiztos urral teljes egyetértésben állapítandó meg a legkisebb részletekig s a kidolgozott végleges programot, a tervezett üdvözlő beszédekét azután az elutazás előtt legalább három nappal esetleg küldönc útján is kezeimhez kérem juttatni.

BARTHA, kabinetirodai főnök.

E táviratra a polgármester a következő választ küldte a magyar kormányzó kabinetirodájának:

„Magyar főkormányzónk és kíséretének városunkba történő magas látogatása rendkívüli örömet keltett. A bejelentett napnak eljöttét és az érkezőket szeretettel és mély tisztelettel várjuk.“

Nemzeti Hitelintézet R.-t. alakulása

Azon nagyarányú érdeklődésre való tekintettel, mely az alakulóban levő Nemzeti Hitelintézet R. t. iránt városunkban észlelhető, közöljük Debreczen város lakosságával, hogy ezen nemzeti és keresztyén szellemű alapításnak debreceni fiókintézete is lesz, melynek igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjaiként — dr Haendel Vilmos udvari tanácsos, egyetemi tanár vezetése mellett — a város legtekintélyesebb polgárai, kereskedői és iparosai vannak kiszemelve, akiknek névsorát a napokban közölni fogjuk olvasóinknak. Addig is felhívjuk városunk magyar érzelmi közönségét, hogy részvényjegyzéseikkel segítsék elő ezen nemzeti pénzügyintézet megalakulását annál is inkább, hogy ebben se maradjanak a dunántúli és Duna-Tisza közli magyarság megértő és áldozatkész hazafiassága mögött.

Jegyzéseket elfogad lapunk kiadóhivatala is. Egy részvény 200 korona, alapítási díj részvényenként 10 korona.

A Kálvin-szövetség a vidéken

A husvéti ünnepek alatt megható lelkesedés mellett ment végbe Földesen és Szédlőn a Kálvin-szövetség megalakulása. A központi megbízottnak, Karácsony Sándor tanár urnak, aki evégből mindkét helyen megjelent, ugyszólván pillanatról-pillanatra éreznie kellett, hogy ha az emberek még soká késnek a tettekkel, a kövek fognak megszólalni és azok fogják hirdetni a keresztyén falusi magyarság öntudatra ébredésének és tettekre szorjáhozásának evangéliumát. A meglepő nagy számban összegyűlt lakosság fenntartás nélküli lelkesedéssel tette magáévá a Kálvin-szövetség célját, mely az egységes keresztyén magyar front kálvinista, illetve protestáns szárnyának kiépítésében csuesosodik ki.

A szavazás további teendőinek intézésére mindkét községben bizottságot választott az alakuló gyűlés. Földesen egyházi elnökké Karácsony Imre ref. lelkész, világi elnökké Kiss József földbírtokos, ügyvezető elnökké Nagy István tanító, alelnökké Koroknai Gergely és Széllősi Gábor, pénztárnokká Buzogány Dénes tanító, ellenőrré Barcsa Zsigmond gondnok, jegyzővé Kiss Sándor ref. segédlelkész, választmányi tagokká a presbiterium tagjai választattak meg, Szédlőn egyelőre egy szűkebb körű előkészítő bizottság tagjai Jakucs Sándor ref. lelkész, elnök, Nagy Gerzson gazdálkodó, világi elnök és Parti József gazdálkodó, pénztárnok lettek.

E két derék magyar községben a Kálvin-szövetség további sorsára nézve a legszebb reménysekre jogosít. Karácsony Imre és Jakucs Sándor ref. lelkész urak fáradságot nem ismerő ügybuzgósága és mindenekfelett törhetetlen, öntudatos magyarsága, mely már az alakuló gyűléseken is megmutatta, hogy a meggyőződésnek az igazság fegyverével vertegetett katonái előtt „mindenek lenetövé válnak“.

HIREK

— Megindul a villamos vasút. Mint értesülünk, a város világítási vállalata már oly mennyiségű szénét kap naponta, hogy vasárnaptól (április 12) délután 1-től éjjelig képes lesz annyi villamos áramot szolgáltatni, hogy a villamos vasút közlekedése is megindulhat.

— Debreczen a mult hóban. A város közgazgatási bizottsága kedden délután tartott ülést a polgármester elnöklése alatt. A szakelőadók jelentéseit tárgyalták a város közalapítványokról.

— Az oláh kártételek felvétele. A központi statisztikai hivatal értesítette Debreczen városát és Hajdúvármegyét, hogy több tisztviselőjét küldi Debreczenbe az oláh megszállás által okozott károk felvételére. Több tisztviselő megye célból Berettyóújfalú és Kőtegyán községekbe is.

— Adomány a nemzeti hadseregnek. Az első debreceni gőzszappangár Barna János elhunyt alkalmából 300, Sesztina Jenő nagykereskedő pedig 200 koronát juttatott hozzánk a nemzeti hadsereg részére. Ugyancsak e célra küldött hozzánk 100 koronát Simon Erzsébet, a Színházi Ujság főszerkesztője is. Eddigi gyűjtésünk 2350 korona.

— Követésre méltó példa. Ifju Horváth János ebasi bérlő és derék cselédje a Szibériában sanyalódó magyar hadifoglyok hazaszállításának költségeire 795 koronát juttatott hozzánk. Ebből Horváth János és neje 632, Kovács Imre, Bagoly László, Szűts Imre és Szőke Sándor 20—20 K. Gyöngy György 15, özv. Szőke Sándorné és családja 13. ifj. Kovács Imre és Tiba Istvánné 10—10, Kis Bálintné

8, Varga József, Nj. Szűts Imre és ifj. Szűts István 6—6, Husi József 5 és Zöld József 4 koronát adtak. Köszönet a nemeslelkű magyar munkásoknak és a jőpéldával élőkön járó gazdának. — Az adományt eddigi gyűjtésünkhöz csatoltuk.

— Kérelem az orvos urakhoz. Felkérjük a debreceni és hajdúmegyei orvosszövetség tagjait, valamint a helyben és vidéken lakó orvos urakat is, kik a Szövetségnek nem tagjai, hogy ha a szövetség tagjai közül valakinek a kommun uralom alatti magatartásáról olyat tudnának, ami az igazolásra befolyással lehet, azt az igazoló-bizottság elnökének írásban tudomására hozni sziveskedjenek. Írásos beadványok határideje április 13-ika estje. Névtelen beadványok figyelembe nem vétetnek. Debreczen, 1920 április 6. Dr Horváth Károly az igazoló-bizottság elnöke. (Király-utca 5.) — Az igazoló-bizottságba egyébként a következő orvosok választottak be: Elnök Horváth Károly. Jegyző: Józsa Ödön. Bizottsági tagok: Winkler Jenő, Liszt Nándor, Trocsányi Béla, Brotes György, Varga Emil és Verzár Frigyes tanár.

— Az iparos dalegyület a nemzeti hadseregnek. A debreceni iparos dalegyület a nemzeti hadsereg javára dalos délutánt rendezett, melynek tiszta jövedelme 1000 K volt. Feldíjazták: Ekl J. 150, Schuller Sándor és Fridenthal Sándor 50—50, Koros Sándor 45, Hatvani Lajos, Kurián Gyula, Molnár Lajos és Torday Tivadar 20—20, Tass Pirooska 15, Szőke Dániel, Pap Gusztáv e. é. ö. tizedes, Morvay Károly főhadnagy, Sarkadi Dezső, özv. Pányoki Károlyné, Bő Ferencz, özv. Trnka Ferenczné és Fazekas Imre 10—10, Horváth Kálmán, Gombos Sándor, Szabó Lajos, Boros Sándor, Kovács Kálmán, Szirek Ferencz, Sztraka Ferenczné, Kolbár Miklós, Ajtó György, Sárközi Lajos, Pap László, Simkócs Sándor, Orosz Ferencz és Kovács Kálmán 5—5, Bagó Sámuel 2 koronát. Az adományt köszönettel csatolják az eddigi gyűjtött összeghez.

— A műtrágyagyár kirablása. A debreceni műtrágyagyárban az oláhok a megszállás alatt fegyverek után kutattak és ez ürügy alatt elvitték a gyár összes kocsjait, szekereit, lovait és a szerszámfelszereléseket, valamint a gyár összes szénakészletét ötven métermázsá sulyban. — A gyár kára 130.000 korona azonkívül, hogy kénytelen volt üzemét is beszüntetni. A részvénytársaság részletes panaszfeljelentést tett Szomjas Gusztáv kormánybiztosfőispánnál.

— Kocsit loptak részeg állapotban. Még a mult év szept 21-én éjjel Lénárt András és Pesti Lajos mipepércsi lakosok a Koronából hazafelé tartottak s berugott állapotban ellopták Lindenfeld Géza gazdálkodó 1800 kor. értékű szekereit. A csendőrség másnap megtalálta a lopott szekeret náluk s az ellenük megindított eljárásnak ma volt a főtárgyalása. A bíróság mindkettőjüket bűnösnek mondta ki lopás vétségéért és 2—2 heti fogházzal sújtotta őket. Az ügyész sulyosbírástért fellebezett.

— A debreceni háziezred zenekara. Zenészek azonnal felvételnek. Olyanok, akik már katonazenekarban szolgáltak, előnyben részesülnek. Jelentkezni lehet délelőtt 9—12 és délután 2—4 ig Nőth Antal ezredkarmesternél, Szent-Anna 20. szám.

— Debreczeni Gazdasági Egyesület értesíti tagjait, hogy a zászló átadási ünnepségekhez a belépőjegyeket az egyesületi titkári hivatala egyesületi tagok részére csütörtökön és pénteken osztja ki.

— Debreczeni Gazdasági Egyesület tagjait felkérjük, hogy ha nőcsaládtagjaik a szombati zászlóavatáson magyar ruhában kívánnak részt venni, jelentsék be titkári hivatalunkban csütörtökön estig, hogy számukra a belépő jegyet megszerezhessek. Elnökség.

— Legrosszabb nyakkendőit is ujja alakítják Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

Schuschtor Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

Temetésekre élő- és művirág sirkoszorúk, valamint színházi és alkalmi csokrok lego csóbban szerezhetők be

Rózsá Virágcsarnok
DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 2. (VÁROSHÁZ.)

Kitűnő szórós dugós parfümök!!!

Adjusztált, valamint kimért parfümök prima minőségben, manikür készített valamint mindenféle piperecikkek, szappanok legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Droguerióban Piac-utca 42.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Csütörtök A) bérlet: Aranyember, dráma.

VIGSZÍNHÁZ:

Csütörtök: Niacs előadás.

A sárga csikó. A Csokonai színház kedden a Csepreghy Ferenc híres-neves népszínművét ujtotta fel, a Sárga csikót. A régibb magyar népeletnek színes, hű és művészi rajza ez, amelyet ma is gyönyörködve nézünk, ma is megértünk, bár ma már a múlté, hála Istennek, a betyár-romantika és bár népünk gondolkodásából, fájdalom, kiverte a „világáramlat” a törvény és törvényes tekintély ama tisztelgetését, amely még jó Csepreghy Ferenc korában sajátja volt. Milyen volt még akkor a magyar ipros! Amikor egy szegény asztalos, mert Csepreghy ezt a mesterséget űzte, a gyalupad mellett a maga fajtájának, a maga népének forró szeretetét érezte szívében és képzelete e szeretett nép életét úgy tükrözte vissza, mint a tiszta tó mosolygó tükré a felbe hajolt rózsaszálakat. Hajl de más időkét élünk ma néhai való, jó Csepreghy Ferenc. A szíriések kedvvel, megértéssel játszották a Sárga csikót, melynek kinondótan vezető szerepe ugyan nincsenek, de viszont csaknem mind hálás szerep. Helyes, takaros volt Árkossy Olga, mint Bakaj András uram leánya és jóízűen humoros Bihari László, az utmenti csárdának, betyárok találkozó helyének a csárdása. A párbeszéd közte és a vén lótoívaj, Márton gazda közt a második felvonásban tökéletes, mert találó elakítás volt.

Színházi és mozgószínházi iratok jelentése:

Aranyember. Jókat világhírű regénye után írt színmű, az Aranyember hosszas pihentetés után ma kerül színe először a Csokonai színházban elsőrendű szereposztással.

Nyolc óraker kezdődnek az esti előadások.

Sportszélhámosok. Kalandortörténet 4 felvonás és Miért is van fodrász a világon című négy felvonásos vígjátékot mutatja be ma utoljára az Apolló.

Nordisk film. Hans Hyan regényét a Lélekvásárt mutatja be ma utoljára az Arany Bika Mozi.

Lia Mara főszereplésével a Táncosbestia című 5 felvonásos dráma ma utoljára az Urániban.

SPORT

A Debreceni Torna-Egyesület atletikai szakosztálya április 8-án este 8 óraker az Arany Bika kávéház nagytermében gyűlést tart. Az ügy fontosságára való tekintettel a tagok szíves megjelenése kérik.

Értesítés. Értesitem a DMTK tagjait, hogy az egyesület f. hó 8-án, csütörtökön este az állami iskola termében közgyűlést tart. Felkérjük tagjainkat a pontos megjelenésre. Az ülés este fél 7 óraker kezdődik. Egy. titkár.

DTE-DMTK. Óriási érdeklődés előzi meg a vasárnapi DTE-DMTK előreláthatólag izgalmas és szép bajnoki mérkőzést. A mérkőzés a DTE újonnan átalakított nagyterdei pályáján fog lefolyni, s a rendező egyesület mindent elkövet, hogy a közönség kényelmét biztosítsa, nagyszámu páholyok, ülőhelyek továbbá buffet áll rendelkezésére. A mérkőzés minden időben megtartatik. Kisvasuti közlekedés. Jegyek elővételben Bódogh féle cukrász üzletben kapható.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVALLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.
E számért főszerkesztő felelős.

Rézgálic és raffia

érkezik a HANGYÁ-nak.
Előjegyzések és befizetések
eszközölhetők Rózsa-utca 2.
szám alatti helyiségében.

APOLLO Csütörtök Afrikai film Sportszélhámosok Kalandor történet 4 felv. Csak ne lenne fodrász a világon Vígjáték 4 felvonásban. Előadások 6 és 8 óraker.	URANIA Csütörtök ápril 7. Lia Mara a főszerepben A táncos bestia Dráma 5 felv. Előadások 6 és 8 óraker.
ARANY BIKA MOZI Csütörtök április 7. Nordisk film. HANS HYAN REGÉNYE LÉLEKVÁSÁR 6 felvonás. Előadások 6 és 8 óraker.	

Debreczeni iparosok.

FORGÁCS I.

Működés, Badosos-utca.

Blattner József

Csapó-utca 1. sz.
Úvegész és kőpérezési
vállalata tükrök és ablakok
nagy választékban.

Kiss Ferencz

női szabó Piac-u.
59 szám. Idekes
manikát Juditvas
áron készít.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 60.
Saját készítésű elegáns férfi
öltönyök kaphatók.

Vecsey Antal

vizagázott fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. szám.
FODRÁSZ FODRÁS

Bélyegzőgyár és véső- intézet

PAULÓ I.
Bathányi-u. 22.

Tavaszi öltönyöket Katonai egyenruhák
mérték után, vagy
fordítások a legolcsób-
ban és esinosan készítenek
PISKOLTY PÉTER
ári szabó üzletében Kossuth-utca 58. szám.

Akác és tölgyfát

minden mennyiségben házhoz szállítok
ölenként és aprítva métermázsánként

Folyánszky Orosz tűzifakereskedő

Miklós-u. végén, Szoboszló-ut 1. és Piac-u. 58.

Magolcsay Nagy Mihály

kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.

A ref főgimnáziummal szemben.

Elfogad mindennemű férfi és fiu kalap-
javításokat. Ugyanott egy 200 cm.
magas, 90 cm. széles ablak eladó.

HAJDU cipőkrém

kapható kicsinyben:

Jósa és Jóna drogeria Kossuth-u. Bankai Béla cég Szent-Anna-u. László
raktár Deák Ferenc-u. 22. Szatós Melet Kossuth-u. 58. Kovács János
Csapó-utca és Jókai-u. sarok. Hangya fogyaszt. szövetkezet. Burray József
cég Kiscegléd-u. Bőszörményi István cég Péterfia. Fűszerüzlet
Buzi-utca 18. Kulcsár Imre cég Egyháztér 4. Várray János cég Me-
szecsna-u. Jóna János cég Nyil-u. Sárközy Sándor cég Hatvan-u. Nagy
Károlyné Péterfia-u. 26. Kovács Ferencné Csapó-utca 74. Boos Márton
cég Cegléd-u. 1. Nagyban megrendelést elfogad

MIKE FERENCZ Hajducipőkrémkészítő
iroda Varga-u. 9. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szög 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szög 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítatik.

Azonnali
megvételre keresek használható kézi tengeri morzsólót Molnár István Hajó-utca 2 szám.

Haszonbérbe
azonnal kiadó a vagon-
gyárral szemben 22 hold föld Ertekezhetni Debreceni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17. szám.

Jó minőségű
réti széna, takarmányrépa nagy mennyiségben, zabos búkkönyvetőmag, — mohar és mustármag kapható Molnár István gazdálkodónál Hajó-utca 2.

150 holdas
bolgárkertészeti vezetésére alkalmas diplomás ker-
tészti keres a szerencsi cukorgyár azonnali belépésre. Tudakozódni Homokkert-utca 13.

Eladó
velni való bököny mag van Rákóczi-utca 15.
MAKULATUR PAPIR
kilőszámra kapható la-
unk kiadóhivatalában.

Most érkezett áruk!

Citrom	Raffia
Datolya	Gyufa
Aixi olaj	Borax
Bihari pont	Cipőkrém
Répamagvak	Mandula
Papírsineg	Mazsola
Kénpör	Orosz hal
Szalacali	Luczerna mag
Gyertya	Kelkáposzta mag
Fogvájó	Kéniap
Vérnarancs	Likőrök
Mogyoró	Fenyő mag
Füge	Rézgálic
Palugyai bor	Karalábé mag
Csokoládé	Pipereszappan
Mustár	Paradicsommártás
Gyümölcsjam	Parkett kenőes

Vaspor legolcsóbb beszerzési forrása

Kontsek Gézáni,
Kossuth-utca.

PALLAS vegyészeti laboratórium

ajánlja legmegbízhatóbb minőségű készítményeit:

- „PALLAS” szájvizet, mely teljesen pótolja a cseh ípart Odol készítményt.
- „PALLAS” sósórszeszt, békébéli minőségű, fogva úgy külső mint belső használatra kiválóan alkalmas háztész.
- „PALLAS” cipőkrémet fekete és sárga színűben, vízmentes készítmény, a bőrtápolja és tükürtényessé teszi. Asonkivül: Schampang-Water Bay rumát, mely a fej mosására a legjobb szer. A korpá képződést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, tünt.
- Dr. Heider előíratu fogporát: zsebkis és nagy dobozban. Hőkebérré teszi a fogat és keblemes szájt ad.
- Közkezevelt magyar bajuszpedróját, fehér és barna színűben.

Mivő minőségért garanciát vállal a

„Pallas” vegyészeti, gyógyszerészeti és kozmetikai laboratórium
DEBRECEN, Zápó-
lya-utca 8. szám.